

Församlings- bladet

En tidning från Kungsbacka pastorat

Nr 3 2026

Barnens tankar om döden,
himlen och saknaden: sida 4

Att finnas där när barn
sörjer: sida 5

Svenska
kyrkan

”Döden kan inte sätta punkt, bara kolon.”

Sorgen möter hoppet

I allhelgonatid stannar vi upp och minns dem som inte längre finns hos oss. I detta nummer av församlingsbladet kan du bland annat läsa om barns funderingar om döden och om sorg. Barnen delar med sig av sina tankar kring hur vi kan stötta varandra när vi sörjer. Det kan vara något så enkelt som att fråga hur det är, att helt enkelt finnas där.

Du kan också läsa om hur man kan bemöta barn i sorg och jag tänker att de råd som gäller för barn så ofta fungerar även för oss vuxna; att låta den sörjande själv få sätta ord på sina frågor och sin sorg, att lyssnandet är viktigare än välformulerade svar. Barn är kloka och det finns mycket att lära av dem. Inte minst att det ibland kan vara skönt att få sätta sorgen på paus och spendera tid med någon man tycker om eller vara på en plats där man trivs. Våra kyrkogårdar kan vara just en sådan plats, en plats för stillhet och eftertanke. En plats att sörja men också en plats att minnas.

I vårt språkbruk drar vi ofta ett likhetstecken mellan vårt hjärta och våra känslor, vårt känsloliv, men i de

bibliska språken beskrivs människans hjärta som det som rymmer hela vårt inre liv; i hjärtat bor både förstånd, vilja, sorg och glädje. Därför kan vi uppleva så många olika känslor på en och samma gång. Vi kan känna både sorg och besvikelse över det som inte blev som vi tänkt eller önskat. Samtidigt kan vi känna tacksamhet och glädje över alla de fina stunder som vi minns.

Trots att döden kan upplevas väldigt definitivt så säger vår kristna tro oss något annat. Den säger något helt annat än att döden får sista ordet. Jesus Kristus har övervunnit döden och det är genom Honom som vi kan hoppas, och tro, på det eviga livet. Goethe lär ha sagt att ”Tro är att hysa kärlek till det osynliga och hoppas på det omöjliga”. Det är just hoppet som är så karakteristiskt för den kristna tron. Hoppet på det som till synes är omöjligt. Hoppet om att själen inte dör med kroppen. Döden kan inte sätta punkt, bara kolon. Det blir en fortsättning på meningen med livet och det som idag är höljt i dunkel ska vi en dag se klart.

Jenny Magnusson, kyrkoherde

Församlingsbladet ges ut av Kungsbacka pastorat. **Ansvarig utgivare:** Kyrkoherde Jenny Magnusson. **Omslag, foto:** Evelina Grönlund. **Produktion:** Tove Lindén. **Tryck:** Sandstens tryckeri 2026.

Vi samarbetar med
sensus

Svenska kyrkan

Församlingsexpedition

Mån, tis, ons, fre kl 9.30–12, 13–14.30

Tors kl 13–14.30

☎ 0300–242 00

📍 Församlingshemmet Skansen, Storgatan 2

✉ kungsbacka.pastorat@svenskakyrkan.se

🌐 www.svenskakyrkan.se/kungsbacka

Kyrkogårdsexpedition

Mån, tis, ons, fre kl 9.30–12

Tors kl 13–14.30

☎ 0300–242 00

📍 Smidesvägen 34

✉ kungsbacka.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Kyrkogårdschef

David Holmström: 0300–242 70

Kyrkoherde

Jenny Magnusson: 0300–242 99

Präster

Elina Sjöwall: 0300–242 42

Tuija Nilsson: 0300–242 51

Tommy Brandt: 0300–242 13

Thomas Karlsson: 0300–242 14

Per Jönsson: 0300–242 11

Diakoner

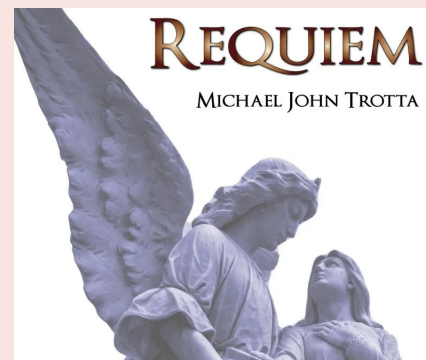
Helena Ledwon: 0300–242 31

Maria Hallberg: 0300–242 16

Paul Forssander: 0300–242 15

Diakoniassisterer

Esther Martinsdotter: 0300–242 10

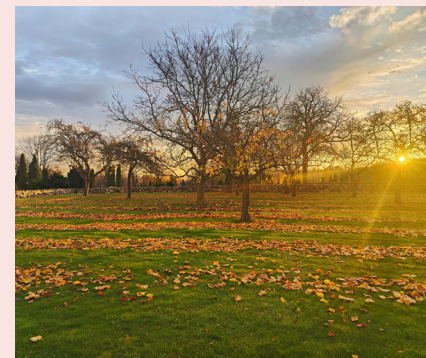

Requiem av Michael John Trotta

Körkonsert med Tölö Vocalis. Tradition och nutid möts i ett verk präglad av gregorianska motiv, rik harmonik och svävande melodier.

Lör 17 okt kl 18

Tölö kyrka

Lovsångsgudstjänst

Med kör Pro Bono och gästande musiker.

Sön 25 okt kl 17

Hanhals församlingshem

Musikgudstjänst med allsång

Guds kärleksbudskap förmedlas genom vis-, rock- och popklassiker från 60- och 70-talen. King's Voice, Kungsbacka gosskör, Nicklas Hallberg, Lisa Fröberg samt band.

Lör 24 okt kl 18

Tölö kyrka

Lekfull klang

Improvisation och körmusik där klassisk körklang möter spontanitet, lekfullhet och musikaliskt skapande. Med Gary Graden, Kungsbacka Motettkör, Ulrika Hjertén Åberg & Majvor Ingemarsson.

Lör 14 nov kl 18

Kungsbacka kyrka

Cafégemenskap

Ta chansen att mötas över en kopp kaffe eller lunch. Läs mer om alla café- och lunchträffar på hemsidan.

Sopplunch med filmvisning

'Krigsbarn' Systrarna från Hangö – en del av ett halländskt kulturarvsprojekt där finska krigsbarn intervjuades och berättar om övergrepp, skam och skuld. Sopplunch 50 kr.

Tors 15 okt kl 11–13

Hanhals församlingshem

Sopplunch med Kent Männistö

Lättsam föreläsning om kända och okända uppfinnare, en del riktiga original och personer som fallit i glömska. Sopplunch 50 kr.

Tors 22 okt kl 11–13

S:t Gertruds kyrka

Sopplunch med Vardagsropodden

Lovsång och tacksamhet. Maria Blåberg och Tomas Philipson sjunger sånger ur andaktspodden från Särö pastorat. Sopplunch 50 kr.

Tis 13 okt kl 12–14

Varlakyrkan

Brunch med program

Brunch med enkelt program och trevlig gemenskap. Anmälan senast 2 november till 0766–23 40 50. Kostnad: 50 kr.

Lör 7 nov kl 11–13

Älvsåkers församlingshem

Kyrkans öppna förskola

För barn 0–5 år i vuxens sällskap. Lek, pyssel, fika, sång och berättelsestund. Drop-in.

Måndagar & fredagar kl 9–12

Tölö församlingshem

Tisdagar kl 10–12

S:t Gertruds kyrka

Torsdagar kl 9–11.30

Älvsåkers församlingshem

Fredagar kl 10–12

Församlingshemmet Skansen

Ungdomsgrupp, åk 8+

Vi lagar enklare mat tillsammans, spelar spel, kollar på film, spelar xbox, kanske lite rundpingis? Vi pratar, lär känna nya människor, umgås och avslutar med andakt.

Onsdagar kl 18–21 i Varlakyrkan

Följ oss gärna:

📱 ungitolokungsbacka

Mötesplats Spira

En plats för gemenskap och omsorg. Slå dig ner en stund, ta en paus i vardagen och samtala över en kopp.

Måndagar & tisdagar kl 10–14

Onsdagar kl 12–15

Marknadstorsdagar kl 10–14

Barnens tankar om döden, himlen och saknaden

Vad händer när man dör? Och vad tänker barn om döden och livet efteråt? Vi har pratat med några av pastoratets barn i åldrarna 6–9 år om livets stora frågor. Deras svar rymmer både fantasi, hopp och oro. Barnen berättar om vad som händer efter döden, hur de föreställer sig himlen och vad som kan hjälpa när man är ledsen.

När livet tar slut

När vi frågar barnen vad som händer efter döden ryms många olika tankar. Några beskriver en själ som lever vidare i himlen, andra funderar på om livet fortsätter i en ny form. För många är himlen en plats där man får träffa dem man saknar igen, medan andra tänker att döden är slutgiltig. Fantasin får också stort utrymme, och barnen hämtar inspiration både från tro och egna idéer.

- Man har en begravning. Man grävs ner i jorden, och själen åker upp till himlen.
- Jag tror att man blir något annat, får ett nytt liv. Kanske blir man en blomma eller en kattunge.
- När man är död, är man död, och då kan man inte vakna upp igen.
- Jag hade två kaniner som dog, de hoppar nog omkring någonstans och är glada nu.
- Tänk om man kan komma till ett godisland.

En plats som kallas himlen

När barnen beskriver himlen växer bilder fram av en plats som både är bekant och annorlunda. Det är en värld där man kan röra sig fritt, där Gud finns, och där man får återse människor och djur man saknar.

- Man flyger runt. Man hälsar på Gud. Man kan träffa dem som har dött.
- Jag tror att man fortfarande har samma liv, men uppe i himlen. Man ser likadan ut. Men i himlen går man på moln.
- De som är döda är där, så då kan man träffa dem när man själv dör.
- Min gammelmormor finns i himlen, och min katt.

Är döden läskig?

Döden väcker också känslor. Flera barn beskriver att den kan kännas lite läskig, särskilt för att det är något man inte vet så mycket om. Ovissheten gör att tankarna snurrar, samtidigt som hoppet om något gott efteråt finns där hos många.

- Det är läskigt, för jag vet inte vad man gör när man har dött.
- Ja, det är läskigt, för man vet inte vad som händer, men jag hoppas att man kommer till himlen där man kan hoppa på moln och träffa andra som har dött.
- Lite läskigt, för jag vill inte dö. Man vill ha kvar sitt liv.

“Man flyger runt. Man hälsar på Gud.”

Vara med på begravning

Flera barn har redan erfarenheter av begravningar och minns dem som sorgliga stunder. De berättar om hur det känns när många är ledsna tillsammans, men också om handlingar som kan ge tröst, som att tända ljus.

- Det var lite jobbigt. Någon hade dött.
- Alla var ledsna, så då blev jag också ledsen.
- Man kunde tända ljus.

Sakna och sörja

När barnen berättar om saknad och sorg handlar det mycket om vad som kan hjälpa när det gör ont. Att

få göra något roligt, vara på en plats man tycker om eller ta hand om ett djur kan ge en paus från det som känns tungt. Samtidigt lyfter flera hur viktigt det är att få vara ledsen och att få stöd från andra.

- Man kan åka till någon man gillar eller till ett kul ställe. Eller så kan man stanna hemma och göra något kul.
- Man kan gosa med kaniner.
- Om det är någon nära som har dött kan man få stanna hemma från skolan.
- Vi har gjort saker som man tycker är kul för att glömma att man är ledsen.
- Man kan bli tröstad av någon.

Att hjälpa en kompis

Barnen har också tydliga tankar om hur man kan vara en bra kompis när någon är ledsen. Det handlar både om att våga fråga hur någon mår och att finnas där genom gemensamma aktiviteter. Ibland kan det också vara viktigt att ta hjälp av en vuxen.

- Man kan fråga vad som har hänt, och sen leka något kul så att man kommer på andra tankar.
- En kompis katt skulle avlivas, då tog vi hand om henne. Vi pysslade, målade och kramades. Vi målade en teckning till katten.
- Man kan säga till en vuxen.

Barnens svar rör sig mellan fantasi och verklighet, tro och egna erfarenheter. De visar hur stora frågor kan få många olika svar. I nästa artikel möter vi en präst och en diakon som delar sina tankar om det barnen berättat.

Text: Tove Lindén
Foto: Evelina Grönlund

Att finnas där när barn sörjer

Hur möter man som vuxen frågor om döden, himlen och sorg? Präst Thomas Karlsson och diakon Maria Hallberg delar sina tankar om barnens funderingar.

Stanna kvar i frågorna

– Barn älskar att få frågor och fundera. Man väcker dem till liv när man ställer frågor, och de längtar efter vuxna som vill lyssna, säger Thomas.

Maria känner igen mycket av det barnen berättar.

– Jag tänkte att barnen är kloka. De förnekar inte att man måste få vara ledsen. Men man kan också hitta på något roligt sedan. Man får vara ledsen och sedan kan man hjälpas åt att hitta på något roligt.

Flera av barnen beskriver döden som lite läskig, framför allt för att ingen riktigt vet vad som händer.

– Försök sätta ord på vad rädslan innehåller. Är det barnets egen rädsla eller är den övertagen från den vuxna? Jag tror att mycket av barns

rädsla handlar om vuxnas svårighet att hantera förluster, säger Thomas.

Både han och Maria betonar att vuxna inte behöver ha alla svar.

– Man ska ha modet att vara kvar i frågorna. Och inte svara på fler frågor än barnet ställer. Men låt dem ställa frågorna, säger Thomas.

“Är det barnets egen rädsla eller är den övertagen från den vuxna?”

Hoppet om himlen

När barnen berättar om himlen beskriver de en plats där man kan träffa människor och djur man saknar.

Någon hoppas få återse sin häst, en annan sina kaniner.

– Ingen av oss vet egentligen hur det blir. Vi har ett hopp, en förhoppning, en känsla eller en inre intuition om att vi vilar i detta. Men hur och på vilket sätt? Där står vi och barnen på precis samma nivå, säger Maria.

Hon poängterar att barnens fantasier om himlen inte behöver rättas eller begränsas.

– Jag tror på en himmel och att vi ska få ses igen. Men det är mycket vi inte förstår. Om barnen fantiserar om att himlen ser ut på ett visst sätt, vad gör det? Det är inte mer rätt eller fel än mina fantasier.

Thomas pekar på det hopp som finns i den kristna tron.

– En sak som jag är ganska säker på är att allt det som är levande här har Gud lovat ska få nytt liv, säger han.

Zebrarandig sorg

När samtalet kommer in på sorg återkommer Thomas flera gånger till samma sak: tid.
– Tid är oftast kvalitet. Det viktigaste är kanske inte riktigt vad man säger, utan att man är där och kommer ihåg vad barnet frågade. Våga sätta dig ner med barnet och ge barnet av din tid, säger han.

Thomas menar att många vuxna letar efter de rätta orden när ett barn är ledset. Men minst lika viktigt som svaren är att barnet känner att frågorna får finnas och att någon är beredd att lyssna.

Thomas och Maria beskriver barns sorg som "zebrarandig".
– Man brukar säga att barns sorg är zebrarandig. De kan vara jätteledsna ena stunden och sedan fråga: "Ska vi äta glass nu?" Barn går från sorg till glädje och tillbaka igen, säger Thomas.

Maria känner igen bilden.
– Man får vara ledsen när man är ledsen och glad när man är glad. Där kanske barnen är bättre än vi vuxna. De går i och ur mycket snabbare.

Maria påminner också om att sorg kan se väldigt olika ut. En del barn vill gärna prata om det som hänt, medan andra stänger dörren och inte vill sätta ord på sina känslor.
– Man kan inte tvinga fram samtal. Det är bättre att ge det tid och fortsätta finnas där.

“Man kan inte tvinga fram samtal. Det är bättre att ge det tid och fortsätta finnas där.”

Att förstå genom begravningen

Flera av barnen berättar också om egna erfarenheter av begravningar. Thomas och Maria menar att begravningen kan spela en viktig roll eftersom den hjälper barn att förstå vad som har hänt.
– Det är bra att barn får veta i förväg hur en begravning går till. Att man kommer in i kyrkan, att det spelas musik, att människor kanske gråter och att man får ta farväl, säger Maria.

Thomas berättar att han ibland låter barn komma till kyrkan före begravningen.
– Då får de se rummet, var kistan ska stå och kanske prova att tända ett ljus. Att närvara och lära känna platsen gör det tryggare.

Barn kan också få vara delaktiga på sitt eget sätt.
– En vuxen kanske har med sig en blomma. Ett barn kanske vill ta med en teckning eller en nalle. Att få göra något konkret kan vara betydelsefullt, säger Thomas.

Kärleken finns kvar

Båda betonar också att ingen ska behöva bära sorg ensam. Kyrkan kan erbjuda samtal, gemenskap och hjälp att hitta vidare till annat stöd när det behövs.

Och om de fick säga något direkt till ett barn som är ledset? Maria funderar en stund innan hon svarar:
– Allt det roliga som du och mormor har gjort tillsammans, det kan ingen ta ifrån dig. Den kärleken som mormor har till dig kommer att finnas i dig alltid. Den kan ingen ta bort.

Text: Tove Lindén
Foto: Evelina Grönlund

Allhelgona i kyrkan

I allhelgonatid stannar vi upp och minns dem som inte längre finns hos oss. Välkommen att besöka kyrkogården, tända ett ljus och hedra minnet av någon du saknar. Kyrkorna står öppna för stillhet, bön, musik och minnesgudstjänster.

Barnens allhelgona

Öppen kyrka för barn och familj. Vi pratar och läser om sorg och begravning, döden och livet. Besök olika stationer i kyrkan med pyssel, fika och vuxna att prata med.
Fre 30 okt kl 9-12 Tölö kyrka

Öppen kyrka

Kyrkan är öppen för stillhet och ljusständning. Enkel kaffeservering, möjlighet till samtal.
Fre 30 okt kl 12-18 & Lör 31 okt kl 12-15 Tölö kyrka

Café – Öppet hus

Inför allhelgonahelgen har vi öppet hus med höstpyssel och café i Älvsåkers församlingshem. Kom gärna in för att värma dig och fika med kaffe och kaka över ett samtal. Alla åldrar är välkomna.
Fre 30 okt kl 12-17 Älvsåkers församlingshem

Marknadsmusik

Musik i förtröstan i allhelgonatid. Med Eva Liedholm & Ulrika Hjertén Åberg.
Tors 5 nov kl 12.15 Kungsbacka kyrka

Första hjälpen vid sorg hos vuxna

Sorg kan inte botas, men den kan bli lättare att bära när vi delar den. Råden nedan bygger på Svenska kyrkans erfarenhet av att möta människor i sorg. Läs mer på svenskakyrkan.se/forstahjalpenvidsorg.

Ta ansvar för kontakten

Viktigast är att inte lägga ansvaret för kontakten på den sörjande. Säg hellre: "Jag ringer dig på tisdag igen, svara om du orkar" än "Ring om det är något". Orken att höra av sig eller svara finns inte alltid, därför behöver vi fortsätta ta kontakt.

Ta initiativ

Det är bra att föreslå enkla vardagsaktiviteter som en fika, en promenad eller en filmkväll. Många som sörjer längtar efter en paus och lite vanligt liv. Den som sörjer kanske tackar nej, och det är okej. Det viktiga är att vi frågar – och vågar fråga igen.

Bryt tystnaden

Många tycker att det är svårt att höra av sig till någon som sörjer. Men det viktigaste är inte vad vi säger, utan att vi bryter tystnaden och visar att vi bryr oss. Ibland kan ett sms vara lättare än ett telefonsamtal, både att skicka och att svara på.

Visa närvaro

Många är rädda för att tränga sig på och hör därför inte av sig alls. Men det är viktigt att visa att vi finns där, så att den som sörjer inte känner sig ensam, utanför eller ignorerad. Vi behöver inte vänta tills "det värsta har gått över".

Ge utrymme

När en person dör är det viktigt att låta den närmast sörjande stå i fokus. Ge utrymme för deras känslor och undvik att ta över med egna minnen och upplevelser. De är också viktiga, men inte viktigast.

Ha tålamod

Varje person sörjer på sitt eget sätt, och det behöver vi ha förståelse för. Försök inte trösta bort sorgen eller sätta en tidsgräns för den. Ibland behöver samma sak berättas om och om igen, och det kan vara en viktig del av att bearbeta det som hänt.

Besök våra kyrkogårdar under *allhelgona*

Tölö kyrkogård

Fredag 30 okt kl 10–18:

Vi bjuder på korv och bröd. Bind en gravdekoration, fika och köp kyrkogårdens egen honung. Tölö kyrka är öppen för stillhet och ljusständning (se mer info på sida 7). Aktiviteter för stora och små.

Älvsåkers kyrkogård

Fredag 30 okt kl 10–18:

Vi bjuder på korv och bröd. Bind en gravdekoration, fika och köp kyrkogårdens egen honung. Älvsåkers kyrka är öppen för stillhet och ljusständning. Älvsåkers församlingshem öppet för kaffe och samtal vid fikabordet (se mer info på sida 7).

Hanhals kyrkogård

Fredag 30 okt kl 12–18:

Vi bjuder på korv och bröd. Hanhals församlingshem är öppet för samtal över en kopp kaffe. Andakt kl 18.

Skogskyrkogården

Fredag 30 okt kl 12–18:

Kaffe på kyrkogården.

Lördag 31 okt kl 12–18:

Kaffe på kyrkogården. Vi bjuder på korv och bröd. Gör egna gravdekorationer, för små och stora.

Följ oss gärna:

📷 [kungsbacka_kyrkogardar](#)

Hjälp att sköta graven?

Läs om våra skötselavtal på hemsidan eller kontakta expeditionen: 0300-242 00, kungsbacka.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Öppettider:

Mån, tis, ons, fre kl 9.30–12

Tors kl 13–14.30

Hjälp att hitta graven?

Letar du efter en speciell grav? Via tjänsten svenskagravar.se kan du söka upp den grav du letar efter. Översiktskartor med kvartersnamn och gravplatsnummer finns på kyrkogårdarna.

Renovering

Skogskapellet renoveras och byggs till. Under byggtiden erbjuds Hanhals församlingshem som ceremonilokal för pastoratets borgerliga begravningar. Även Hanhals kyrka renoveras. Under byggtiden kommer kyrkan inte att vara tillgänglig för gudstjänster eller begravningssceremonier, vilket innebär att gudstjänster kommer att firas i församlingshemmet istället.